

Fietsen op een rotonde zonder fietspad

Rotondes zijn verkeerssituaties die je vaak tegenkomt op Vlaamse wegen. Het verkeer voor automobilisten kan er vlotter verlopen. Het zijn echter gevaarlijke punten voor fietsers. Ligt er in je schoolomgeving een rotonde, dan is het logisch om ze mee op te nemen in de route van Het Grote Fietsexamen. Oefen zeker vooraf met de leerlingen welk verkeersgedrag ze toepassen op die rotonde. De verschillende stappen of vaardigheden train je eerst op de speelplaats, nadien op de echte rotonde. Zo zijn de leerlingen goed voorbereid om veilig en zelfstandig op de rotonde te fietsen.

We belichten in deze oefenfiche de rotonde zonder fietspad. Op dergelijke rotondes raden we aan om in het midden van de rijstrook te fietsen, niet uiterst rechts. De fietsers worden zo beter opgemerkt door de bestuurders achter hen, waardoor de zichtbaarheid en de veiligheid verhoogt. Sinds 1 januari 2004 ondersteunt de wet bovendien deze aanbeveling. Fietsers zijn sinds dan niet meer verplicht om op een rotonde zo dicht mogelijk bij de rechterrاند van de rijbaan te blijven, behalve als daar een fietspad ligt. De fietser mag dus kiezen om te fietsen waar hij zich het veiligst voelt. Door goed zichtbaar te zijn, verlaagt de kans op een aanrijding met andere weggebruikers op de rotonde.

DE FIETSER:

- vertraagt als hij de rotonde nadert;
- verleent voorrang aan het verkeer dat zich al op de rotonde bevindt;
- fietst naar het midden van de rechterrijstrook op de rotonde;
- steekt tijdig de rechterarm uit als hij de rotonde verlaat;
- verleent voorrang aan voetgangers op het (eventuele) zebrapad.

1. Training van stuurvaardigheid en verkeersgedrag op de speelplaats

Om op een veilige manier te fietsen op een rotonde zonder fietspad, moet een leerling verschillende deelvaardigheden beheersen: een bocht nemen, voorrang verlenen en de arm uitsteken. Je kan deze vaardigheden trainen met het Fietsbrevet Brons en het Fietsbrevet Zilver. Die vind je terug op www.verkeerschool.be bij 'brevetten'. Boots een rotonde na op de speelplaats.

Nodig:

- een oefenterrein waar je een rotonde van 5 m diameter en straten met kegeltjes op kan weergeven, zie tekening;
- 40 kegels;
- verkeersborden: voorrangsbord B1 (4x), haaiantanden en rotondebord D5 (4x).

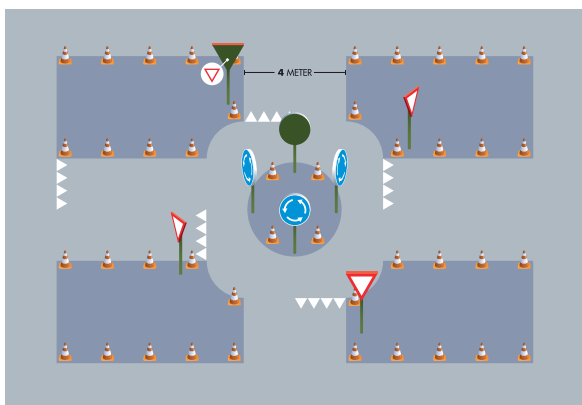
B1

D5

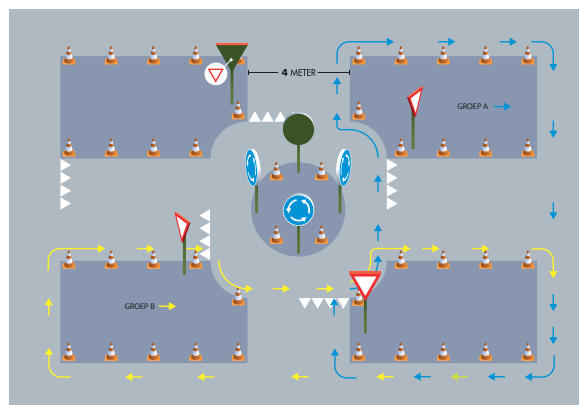
Plaats op de rotonde en de rotonde verlaten

- De leerlingen starten aan de onderste arm van de rotonde. Elke leerling fietst individueel de rotonde over. Daarbij let je op zijn plaats op de rijstrook en op het uitsteken van de rechterarm bij het verlaten van de rotonde. De leerlingen fietsen in het midden van de rechterrijstrook op de rotonde. Oefen dat in tot ze deze vaardigheden onder de knie hebben.
- Tip: om duidelijk te maken dat een leerling op de rotonde wil blijven, kan het nuttig zijn dat hij zijn linkerarm uitsteekt. Dat is niet verplicht, maar kan de veiligheid verhogen. De leerling moet hiervoor uiteraard stuurvaardig genoeg zijn.

Vorrang op de rotonde

- Stel een parcours op zoals op de tekening hieronder. Verdeel de leerlingen in twee groepen A en B. Groep A volgt het parcours van de blauwe pijlen, terwijl groep B de gele pijlen volgt. Laat de leerlingen één voor één starten.
- Groep A start rechts boven, groep B start in de hoek links onder. Op deze manier oefen je ook de voorrangsregels. Let erop dat de leerlingen op de rotonde nog altijd hun plaats in het midden van de rechterrijstrook innemen en de arm uitsteken om aan te geven wat ze gaan doen. Daarnaast moeten ze tijdens deze oefening ook voorrang verlenen aan de weggebruikers die zich al op de rotonde bevinden.

- Oogcontact met de andere weggebruikers op de rotonde is belangrijk om veilig op een rotonde te fietsen. Oefen dit in! Via oogcontact kun je zeker weten dat een andere weggebruiker je heeft gezien. Zorg dat de leerlingen oogcontact maken met elkaar tijdens de oefeningen.
- Variant: laat de leerlingen vrij over de rotonde fietsen langs de verschillende armen van de rotonde. Elke leerling bepaalt zelf waar hij de rotonde verlaat en geeft uiteraard de nodige signalen om dat op een veilige manier te doen.
- Variant 2: om nog meer gradatie in de oefening te stoppen, kan je ook zebrapaden tekenen en enkele voetgangers laten oversteken aan de armen van de rotonde. Zo oefenen de fietsers ook voorrang aan voetgangers.

2. Training in het echte verkeer

Nodig:

- een rotonde zonder fietspad in een verkeersarme buurt (als je leerlingen voldoende getraind hebben, kan je een rotonde met meer verkeer opzoeken).

Oefening:

- Laat de leerlingen één voor één de rotonde op een veilige manier oprijden.
- Zorg ervoor dat de leerlingen op een veilige plaats verzameld staan om hun beurt af te wachten. Dat kan best op een afstand van minimum 30 meter van de rotonde. Spreek ook af waar de leerlingen weer verzamelen. Fietsen ze terug naar deze locatie of verzamelen ze in een andere straat?
- Bespreek de vaardigheden die ook tijdens het fietsexamen worden beoordeeld:
 - vertragen als je een rotonde nadert;
 - voorrang verlenen aan de weggebruikers die zich al op de rotonde bevinden;
 - je plaats in het midden van de rijstrook opnemen;
 - je arm uitsteken bij het verlaten van de rotonde en indien nodig voorrang verlenen aan de voetgangers op het zebrapad.
- Probeer ook in het echte verkeer te denken aan signalen zoals oogcontact en de linkerarm terwijl je je op de rotonde bevindt.

